

23 Ἀπριλίου 1924—23 Ἀπριλίου 1924.

Ἄσπον καὶ ἄν ἰσχυρῶς κενεῖς σήμερον εἰς τὰς Ἑλληνικὰς πόλεις καὶ τοὺς κύκλους τῶν Ἑλληνικῶν Γυμνασίων δὲν θὰ ἀνεύρη ἓνα Σύλλογον ὁποῖος ὁ Κρητικὸς Φιλολογικὸς. Εἰθίσται οἱ μὲν μαθηταὶ ν' ἀποτελῶσι τοιοῦτους συνδέσμους, ἀλλ' ἐξ ἴσου φυσικὸν ἐπακόλουθον ἔχομεν τὴν διάλυσιν καὶ τοῦ Συλλόγου καὶ τοῦ σκοποῦ του καὶ τῶν ὁντιῶν τῶν συλλαβόντων τὴν ἰδέαν τῆς ἰδρύσεως αὐτοῦ.

Διὰ τὸν ἰδικὸν μας Σύλλογον δὲν ἔγιναν τὰ ἴδια.

Ὅταν πρὸ ἑνὸς ἔτους συμπληθόντες οἱ μαθηταὶ τῶν δύο Γυμνασίων τῶν Χανίων κατόπιν τῆς ἰδέας τῶν ἰδρυτῶν, ἰθιμλιώσαν τὸν Σύλλογον, δὲν τὸ ἔκαμαν ἐν ἀνάγκῃ ἀπολείας χρόνου εἰς ματαίαν συνεννοήσασιν καὶ συνεννοήσασιν, οὔτε δι' ἀναληψὴν τίτλων καὶ ἀξιοματίων. Ἡ ἄλκια τῆς δράσεως ἠθέλησε νέαν ὀρίζοντας καὶ τοὺς εἶρε. Ὁ διαιεθόμενος καιρὸς τῆς νεολαίας ἔξω τοῦ κυρίου καθήκοντος της, τοῦ μαθητικοῦ, ἔπρεπε παραπλήσιον πρὸς τὸ διατεθῆ.

Καὶ ἡ τάσις πρὸς δοξασίαν ἐργασίαν ἀπεδείχθη ἐκ τῆς προστάσεως τοῦ Συλλόγου ὑπὸ τῆς ἱερᾶς Ἐπιθετικῆς μας καὶ τῶν κ. κ. Γυμνασιαρχῶν καὶ Καθηγητῶν.

Ἐντὸς ἑνὸς ἔτους ὁ Σύλλογός μας διηρημένος εἰς τμήματα : Ἡθικοθεραπευτικόν, Λογοτεχνικόν, Μουσικῆς, καὶ Γραφικῆς, ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ δεξιὰν ἐργασίαν καὶ διαλέξων μεταξὺ τῶν μελῶν του, καὶ δύο ἐκθέσεις ζωγραφικῆς, τοῦ Ἀγούστου 1924 καὶ Ἀπριλίου 1924. Τὴν ἐργασίαν τῆς 14ης Μαρτίου 1924 εἰς τὸ Βοηθ. Γυμνάσιον καὶ ἄλλα ἐν οἷς καὶ τοῦ «Ἀργερινοῦ» τὴν ἐκδοσίν, ἀδηγοῦντος τὴν νεότητά εἰς τὴν δοξασίαν φιλολογικῆν κινήσιν. Ἡ δὲ ἰδρύσις καὶ τμήματος δεσποινίδων εἶναι ἐνδειχθεῖς καὶ τοῦ ἐκπολιτιστικοῦ ἔργου τοῦ Συλλόγου.

Ἀλλ' ἡμεῖς σήμερον δὲν θ' ἀσχοληθῶμεν διὰ τὰ πεπραγμένα ἑνὸς ἔτους, διότι εἶναι ἄλλοι ἀρμόδιοι πρὸς τοῦτο. Οἱ ἰδρυταὶ μένουσι βικανωποιημένοι, διότι ἡ ἰδέα τῶν ἐνοσηρωθεῖσιν ἀποδίδει καρποὺς καρποὺς, πολλὰ ὑποσχόμενα διὰ τὸ μέλλον.

Ἀλλ' ἐπὶ τῇ συμπληρώσει ἔτους ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Συλλόγου καθῆκόν μας κρίνομεν, ἐνθὲν μὲν νὰ εὐχαριστήσωμεν τὸν Θεοφιλέστατον Ἐπιθετικὸν μας, τὸν καὶ ἐπιτιμὸν ἡμῶν πρότερον, καὶ διὰ τὰς πατρικὰς συμβουλίας, καὶ τὴν ἰσχυρὴν πρὸς ἡμᾶς ἐπιθυσίαν, καὶ τοὺς ἀξιοσεβαστοὺς μας κ. κ. Γυμνασιαρχὰς, καὶ τοὺς πάντοτε προσθυμῶς κ. κ. Καθηγητὰς καὶ τὰ πολυάριθμα ἐπιτιμια μέλη· ἐνθὲν δὲ νὰ ὑποσχεθῶμεν καὶ πάλιν, ὅτι ὁ Σύλλογός μας ἐντὸς τῶν ἡμερῶν τῆς νομιμοποιήσεως ἐργαζόμενος, σύνολον μὲ τὰ Ἑλληνικὰ ἔθνη καὶ τοὺς ἰδεῶν καὶ θεσμῶν αἰσθημάτων τρέφον πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ μὴ ἀφιστάμενος τῶν ἔθνικων πόθων, θὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν δρᾶσιν του βέβαιος, ὅτι οἱ δυνάμειοι θὰ ἐξακολουθήσουσι τὴν ἀνδρομάντων καὶ πρὸ παντὸς τὴν ἠθικὴν τοιαύτην.

Οἱ Κρητοπαῖδες θ' ἀναδειχθῶσιν καὶ κατὰ τοῦτο. Εἰς τὸ ὅτι αὐτοδιαθέτουσι τὸ περιόριστον τῆς ἡμέρας τῶν διὰ τὴν ἐπὶ τὸ τελειότερον Θεραπευτικὸν

κὴν, Λογοτεχνικὴν, καὶ καλλιτεχνικὴν μόρφωσιν τῶν, ἄξιον παράδειγμα μιμητῶς προκειμένων εἰς τοὺς Ἑλληνοπαῖδας.

Ν. Β. Τομαδάκης

Τὴν 23ην τρέχοντος μηνὸς συμπληροῦται ἔτος ἀπ' ὅτου ἰδρῶθη ὁ Κρητικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος, τοῦ ὁποῖου ὄργανον εἶναι ὁ «Ἀργερινός». Ἡ πρώτη ἰδέα, ἡ ἔμπνευσις τοῦ πράγματος, οὕτως εἰπεῖν, ἀνῆκει εἰς τοὺς κ. κ. Ν. Β. Τομαδάκην καὶ Ἰ. Ἰ. Γκανῆ, οἱ ὁποῖοι συνέταξαν τότε τὸ ἐξῆς ἔγγραφον :

— Ἐγγράφον Ἰδρύσεως. —

Οἱ κάτωθι ὑπογεγραμμένοι Ν. Β. Τομαδάκης καὶ Ἰ. Ἰ. Γκανῆ συνελθόντες σήμερον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ δευτέρου ἀπεράσιαν τὴν ἰδρυσιν Φιλολογικοῦ Συλλόγου ἐν Χανίοις μὲ σκοπὸν τὴν ὄθησιν πρὸς τὴν φιλολογικὴν καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Κρητικῆς τοιαύτης. Πρὸς τοῦτο καλοῦντες ὁμοφώνως, ἕτερον πέντε πρόσωπα, θ' ἀποτελεσώμεν μετ' αὐτῶν τὴν ἐπὶ τῆς ἰδρύσεως ἐπιτροπὴν τοῦ Συλλόγου, — ἐπιταμὴ συμφώνως τῷ νόμῳ — ἧτις θὰ ἐργασθῇ διὰ τὴν ὀργάνωσιν τοῦ Συλλόγου καὶ τὴν ἐγγραφὴν μελῶν καὶ σύγκλησιν Γενικῆς Συνελεύσεως δι' ἑκλογάς.

Οἱ ἰδρυόντες
ΝΙΚ. Β. ΤΩΜΑΔΑΚΗΣ
ΙΟΥΑ. Ἰ. ΓΚΑΝΗ

Κατόπιν συνέστη ἡ ἐπὶ τῆς ἰδρύσεως ἐπιτροπὴ, ἡ ὁποία ἀπάντησε τὴν κάτωθι ἐκκλησίαν ἀνταγθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἐκ τῶν μελῶν της κ. Ν. Τομαδάκη.

ΕΚΚΛΗΣΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ ΤΩΝ ΧΑΝΙΩΝ

Σπουδάζουσα νεότης!

Εἰς τὴν Κρήτην, εἰς τὴν νήσον, ἧτις ἀπὸ ἀρχαιοτάτης ἐποχῆς μέχρις ἐσχάτων, ἧτις ἀνεδείχθη πρόμαχος πάσης καλῆς ἰδέας, ὑπέμαχος τοῦ καλοῦ, καὶ ἐν τῇ γενέσει καὶ ἀναπτύξει αὐτοῦ, εἰς τὴν Κρήτην ἔπου οἱ ποιητὰ δὲν ἔλειψαν, οὔτε καὶ οἱ θεαπεύοντες τὰς μουσὰς, οὔτε οἱ ἀνθρωποὶ, οἱ λάτραι τοῦ καλοῦ, εἰς τὴν πατρίδα τοῦ Βιτασέντζου Κορνάρου, τοῦ Γέλαρη, τοῦ Κονδυλάκη καὶ Λαμβέρρη, καὶ τῶσων ἄλλων ἀστέρων τῆς ποιήσεως καὶ τῆς λογοτεχνίας, σήμερον παρατηρεῖται μία γεροφάνεια, μία σιγή, μία ἀφάνεια ἀνθρώπων ἀγαπώντων τὸ καλὸν καὶ ἄλλον παραγωγῶν του ἢ καὶ ὑποστηρικτῶν του!

Ναί! Ὁ πόλεμος ὑπῆρξεν αἰτία· μία διὰ τὰ μείνωμεν ὀπίσω. Διότι ἔθνος, τὸ ὁποῖον σπαράσσεται ἐσωτερικῶς καὶ ἀγωνίζεται ἐξωτερικῶς, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ προσδεύσῃ εἰς τὰς καλὰς τέχνας. Ἀλλ' ὅσον καὶ ἄν προφασισθῶμεθα αὐτὴν τὴν αἰτίαν, ἧτις αἴρεται τώρα ἐκλειπόντος τοῦ πολέμου καὶ τῶν ταρχῶν μένομεν ἀδικαιολόγητοι!

Δὲν ὑπάρχει θέλησις. Δὲν ὑπάρχει θέλησις ὁπο-

στηρίξεως τῶν καλῶν τεχνῶν καὶ ἡ ὑπάρχουσα ἐκμηδενίζεται ὑπὸ τῆς ἀδιαφορίας τῶν πολλῶν. Εἰς τὴν Κρήτην μόρφωσις ὑπάρχει. Καὶ τὸ Κράτος καὶ ὁ κόσμος φροντίζει νὰ μορφωθῇ. Ἀλλὰ καὶ ἐὰν ὑπάρχῃ τάσις πρὸς τὴν φιλολογίαν, τὴν ποίησιν, καὶ τὴν λογοτεχνίαν, αὕτη ὑποχωρεῖ πρὸ τοῦ συμφέροντος.

Μήπως δὲν ὑπάρχουν εἰς τὴν μεγαλόνησόν μας ἄνθρωποι θεομῶς ἀφωσιωμένοι, μήπως δὲν εἶναι λάτραι τῆς φιλολογίας; Μήπως δὲν εἶναι ὑποστηρικταὶ τοῦ καλοῦ ἐν τῇ τέχνῃ; Εἶναι!

Εἰς σπινθῆρ χροειάζεται!

Ἐκ τοῦ σπινθῆρος ἐκείνου ἄς γεννηθῇ φλόξ καὶ σύννοδος πυρός!

Καὶ εἰς τὰ Χανιά, ὅπως καὶ εἰς ὅλας τὰς τῆς Κρήτης πόλεις δὲν ὑπάρχει σωματεῖον φιλολογικὸν βιώσιμον δὲν ἐκδίδεται περιοδικὸν Κρητικῆς φιλολογίας, δὲν γίνεται ἐνέργεια καλλιτεχνικῆς μορφώσεως καὶ διαδόσεως αὐτῆς! Λέγομεν ὅτι δὲν ἐκδίδεται περιοδικὸν μὲ ὕλην φιλολογικὴν Κρητικὴν! Δυστυχῶς!

Διότι ὅσα καὶ ἂν ἐξεδόθησαν ἢ μᾶλλον ἀπλειράθησαν νὰ ἐκδοθῶν, προσεπάθησαν νὰ ἔχουν ὕλην ξένου ἰδιώματος, τοιοῦτοτρόπως δὲν ὑπεστήριξαν τὸν τόπον, οὔτε καὶ αὐτὰ ἑαυτὰ!

Ἐπειδὴ βλέπομεν ἡμεῖς ὅτι, ἐὰν κληθῶσιν οἱ νέοι τῶν Χανίων εἰς σύμπληξιν, πρὸς ὑποστήριξιν τῆς φιλολογίας, ἰδίως δὲ τῆς Κρητικῆς, πρὸς καθολικὴν λογοτεχνικὴν μόρφωσιν, εἶναι δυνατόν νὰ συντελεσθῇ τι, ἀποφασίζομεν πρῶτοι νὰ δώσωμεν τὸ παράδειγμα.

Ἰδρῶμεν Φιλολογικὸν σύλλογον ἐν Χανίοις καὶ προσκαλοῦμεν ἐνθέρμως τοὺς μορφωμένους νέους τῆς Κρήτης, ὅσους ἀγαποῦν ἀκόμη τὴν φιλολογίαν, ὅσους θέλουν τὴν Κρήτην, ὅχι μόνον νὰ μὴν ὑστερῇ, ἀλλὰ καὶ νὰ προσδεύῃ εἰς τὴν φιλολογίαν, νὰ ἐγγραφῶν μέλη τοῦ Συλλόγου τούτου, ὅστις ἄς εἶναι ἐν ἐγγεωγήριον σάλπισμα διὰ τοὺς καθεύδοντας καὶ ἐν προσκλητήριον διὰ τοὺς προθύμους, ἀλλ' ἀτόλους.

Ἐμπρὸς νέοι τῆς Κρήτης!

Ἡ πατρίς μας ἄς κανηθῇ διὰ τὴν ἀνάπτυξιν, ἢν θὰ τῆς δώσητε εἰς τὸ μέλλον.

Εἰς σὰς ἐναπόκειται ἡ τύχη καὶ ἡ πρόοδος τοῦ Συλλόγου!

Ὁ Σύλλογος οὗτος, ἂν ὑποστηριχθῇ, θὰ ἐκδίδῃ περιοδικὸν, θὰ κάμνῃ διαλέξεις, θὰ εἶναι ἐν σωματεῖον, δεικνύον ὅτι καὶ εἰς τὴν Κρήτην αἱ μουσαὶ δὲν ἀφήγονται ἀθεράπευτοι!

Εἰς τὴν σπουδάζουσαν νεότητα ἐναπόκειται ν' ἀναδείξῃ τὸ ἔργον τῆς.

Ἐν Χανίοις τῇ 28ῃ Ἀπριλίου 1924

Ἡ ἐπὶ τῆς ἰδρύσεως Ἐπιτροπὴ

Ν. Β. Τωμαδάκης
Ἰούλιος Ἰκανῆ
Ἄντ. Κατσογιάννης
Πολυδ. Καλδῆς
Γεώρ. Σπυριδάκης
Εὔστ. Φουνδουλάκης
Εὐάγ. Κριστακίς

Τὰ ἔγγραφα αὐτὰ μένουσιν ἱστορικὰ διὰ τὸν Σύλλογον καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἀκόπιμος ἐκρίθη ἡ δημοσίευσίς των. Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ παραληφθῇ καὶ ὁ ἐπίσημος λόγος τοῦ πρώτου Προέδρου τοῦ Συλλόγου κ. Γεωργίου Σ. Σπυριδάκη πρὸς τὰς Ἀντ. Συνελεύσεις τῆς 11ης Μαΐου 1924, ὁ ὁποῖος ἔχει οὕτως:

ΠΡΟΣ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΚΡΗΤΙΚΟΥ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Κύριοι,

Τὸ προσωρινὸν Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ «Κρητικὸν Φιλολογικὸν Συλλόγου» τοῦ ὁποῖου ἔχω τὴν τιμὴν νὰ Προεδρεύω θεωρεῖ ἐπιδεβλημένο του καθήκον νὰ Σας εὐχαριστήσῃ ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὴ καρδιά, γιὰ τὴν ἐβρεθήκατε πρόθυμοι νὰ ὑποστηρίξετε ἕνα τόσο ἐυγενικὸ σκοπὸ, μὰ τόσο ἐυγενικὴ ἰδέα. Ἡ ἀνηθικότης ποὺ πικραίνεται σήμερ στὴ Νεολογία, ἀπόρροια ἐξ ἄπικτος ἐλλείψεως ἠθικῆς ἀναπτύξεως, πρέπει νὰ πολεμηθῇ. Κι' αὐτὸ θὰ ἐπιδιώξωμε κι' ἐμεῖς. Μὴ πικρυνήσετε ὅμως τὸ σκοπὸ τοῦ Συλλόγου, μὴ νομίσατε δηλαδὴ πὼς λέγοντας ἠθικότητα καὶ ἀνηθικότητα ἐννοῶ τὸ νάναί κανένας ἠθικὸς ἢ ἀνηθικὸς μὲ τὴ σημασία ποὺ δόθηκε τώρα σαφῆς τίς λέξεις. Ἡθικότητα λέγοντας, ἐννοῶ τὴν ἀνώτερη ἐκείνη κατὰστασι, στήν ὁποία εὐρισκόμενος ὁ ἄνθρωπος ἔχει ὑπ' ὄψει του πρὸ πάντων πὼς εἶναι ὄν ἠθικόν, μᾶλλον παρὰ ὕλικόν, πὼς προέρχεται δηλ. ἀπὸ μίαν ἀνώτερη πηγὴν κάθε Καλοῦ καὶ Ὁραίου, πρὸς τὴν ὁποία τείνει νὰ φθάσῃ. Τὸ ὅτι ἡ ἀνθρωπότης διαρκῶς προσδεύει πνευματικῶς δὲ χωρεῖ καμμιὰ ἀμυβολία. Ἡ ἠθικὴ ἀνάπτυξις. Αὐτὴ νὰί τοῦ λείπει. Καὶ αὕτη θὰ ζητήσωμε. Μὲ ταχτικῆς διαλέξεις, ἀπάνω σὲ διάφορα καλλιτεχνικὰ καὶ φιλολογικὰ ζητήματα, μὲ τὴν ἀνάγνωσι ποιημάτων, μὲ τὴν ἐκδοσὴ ἀργότερα Περιοδικῶν ποὺ θὰ συγκεντρώνῃ τὰ καλύτερα δημιουργήματα τῶν μελῶν τοῦ Συλλόγου καὶ μὲ κάθε τι, ποὺ θὰ ὑποδείξῃ ἡ πλειονότης θὰ ἐπιδιώξωμε νὰ καθαρίσωμε τὴν Ἑλληνικὴν ψυχὴ, ποὺ ἔχει μολυνθῇ ἀπὸ τίς ἐπιδράσεις τοῦ Ὀλεθρίου ψευδοπολιτισμοῦ. Κατ' ἀρχὴν ἡ Ἑλληνικὴ ψυχὴ κλείνει μέσα της κάθε καλὸ καὶ ὠραῖο. Γιὰ τὴν Ἑλληνικὴν ψυχὴ εἶναι ἀθάνατη, εἶναι αἰωνία, εἶναι ἀφθαστη. Αὕτη εἶναι ποὺ μέσα στὴ σκοτεινιά τῆς βυρβυρότητας ἔθηκε τίς βάσεις κάθε Πνευματικῆς καὶ Ἡθικῆς Ἐπιστήμης. Ἑλληνικὴ ψυχὴ εἶναι ἐκείνη ποὺ ἐφώνησε πρώτη «Νοῦς ἐστὶ ὁ διοικὸν τὰ τοῦ κόσμου». Ἑλληνικὴ ἦταν ἡ ψυχὴ τοῦ Σωκράτους καὶ τοῦ Πλάτωνος ὁμοίως Ἑλληνικὴ. Δυστυχῶς ἄρδαροι κατακτηταὶ ἀνέκοψαν τὸ ἔργον τῆς. Ἀλλ' ἀδιάφορον. Αὕτη θὰ ζῇ στοὺς αἰῶνες ἀθάνατη, ἂν καὶ νικημένη, θαμπώνοντας μὲ τὴν ἐκπληκτικὴν Ὁμορφίαν τῆς κάθε Λάτρη τοῦ Καλοῦ, τοῦ Ἀληθνοῦ, τοῦ Ὁραίου. Ἄς προσπαθήσωμε λοιπὸν καὶ ἡμεῖς μὲ τίς μικρὰς μας δυνάμεις νὰ τὴν ἀναζωογονήσωμε. Νὰ τῆς δώσωμε νέα ὄψη. Δύναμιν νέαν. Ἄς φασήσωμε σ' αὕτην τὴ πνοὴν ποὺ θὰ τὴν ἀναγεννήσῃ. Καὶ ἀσφαλῶς θὰ συκοθῇ. Ἡ Ἑλληνικὴ ψυχὴ εἶναι ὁμοια μὲ τὸ Γαλάζιο τῆς Ἑλλάδος Οὐρανὸν. Ἀναθυμιάσεις διάφορες τῆς ἔχουν κρύψει τὸ Μεγαλειόν. Ἄς προσπαθήσωμε νὰ τῆς διαλύσωμε γιὰ νὰ φανῇ αὕτη μὸλη τὴν Ὁμορφίαν ἀσυνέριστου οὐρανοῦ. Καὶ ἡ Ἀρχαία Ἑλλάδα θὰ σηκωθῇ καὶ πάλι. Γιὰ τὴν μὴ πλανώμεθα:

Πάντα ὁ ἴδιος Πλαστοργὸς τὴν περιζώνει αἰθέρας κι' ἡ ἴδια ζφοδότηρα πνοὴ μαζί τὴν κυβερνεῖ

*Εκείνος σάν άθάνατος Δημιουργός Πατέρας
κι' εκείνη σάν υπέρτατη μητέρα σπλαγχνικά!

(Σ. Σκίπης)

Κύριοι,

Ευχαριστώντάς Σας και πάλι για τή προθυμία
Σας, Σας σφίγγομεν θερμά τὸ χέρι και Σας πικρα-
λοῦμεν νά ἐργασθῆτε και Σεις μὲνες Σας τις ήθικες
και πνευματικές δυνάμεις, για τήν ἐπίτυχία ἐνός τέ-
τοιου σκοποῦ, που γενικευόμενος θά φέρη τὸ ξύπνημα
τῆς Ὑπερόχου Κοιμισμένης. Ἄς πάρη καθ' ἐνός μας
τὸ κεράκι τῆς Ἀναστάσεως στο χέρι κι' ἄς προσπα-
θήσωμε γλήγορα νά πικρευθεθοῦμε στην Ὁραία, στη
Μεγάλη στην Ὑπέροχη Ἀνάσταση!

Πρόεδρος

Προσωρινοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.
Γεώργιος Σπυριδάκης

LIBIDO

ΘΕΜΑ ΠΡΩΤΟ

ΗΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΜΕΤΑΝΙΑ

Στὸν διαπορεπῆ Ἀδελφιτιάδην
x. Ugo Condacchi.

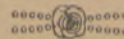
Ἡδονολάτρης κι' ἄγγελος Ἐγὼ
ἐνα δειλὸ τοῦ φθινοπώρου υβραδύ
θά σύρω τῆ θλιμμένη μου εὐμορφία
πρὸς τὸ στερνὸ ποῦ βλέπω πειὰ σημάδι.

(Τὸ λογικὸ μου ἔχει σαλευθεῖ
τὸ σῶμα μου ὠχρὸ και μαραμμένο
μὲ τὲς παραλυμένες μου ὀρμές σβυστὲς
και μὲ τὸ βλέμμα κουρασμένο).

Θά πάρω τὸ δρομίσκο τὸ μικρὸ
θά σύρω τῆ θλιπτῆ μου περιφάνεια
στην πολιτεία ποῦ χαράσσεται μακρὰ
ἀνάμεσα ἀπὸ δροσερὰ πλατάνια.

Στοῦ πρώτου δάσους τὴν παρθενικὴ σκιά
τὸ κουρασμένο μου θά ἀποκουράσω σῶμα
και τὴν παλιὰ μου προσενχῆ θά πῶ
—θά προσπαθῆσω νά τὴν θυμηθῶ—
και μὲ τὰ χέρια σ' ἕναν τόνον ἰκεσίας
θά χύσω μαῦρα δάκρυα μετανοίας.

Ο ΜΑΡΙΟΣ ΒΑ-Ι-ΑΝΟΣ

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΚΑΠΟΙΟΥ ΞΗΜΕΡΩΜΑΤΟΣ
ΤΟΥ ΣΕΠΤΕΜΒΡΗ ΤΟΥ 1924

Η ΚΟΚΑΓΓΗ ΜΕΘΥΣΕ!...

Χαριζόμενο στο βιολί τοῦ:
ΝΙΚΟΥ ΜΟΥΡΑΜΗ

I

*Απόψε ἄς μὴ γυρέψουμε φίλοι μου κοκαίνη
τὴ λησμονιά δὲν θάβρουμε στὴν φίλη τὴν καλή,
Γιατὶ ναρκώθηκε κι' αὐτὴ κι' ἔτσι ἡδονὴ δὲν δίνει
μιὰ και μαζί μας ἄκουσε παθητικὸ βιολί.

II

*Απόψε ἄς μᾶς ἐστέρησε τὸ μάγο ἡδονισμό της,
—δὲν τὸ ἔθελε ἂν ἐμέθησε στο πλάνο τὸ βιολί—
εἶνε ὡς ἐμεῖς αἰσταντικὴ και ἔσπασ' τὸν καῦμό της
δίνοντας στο δοξάρι τοῦ τὸ πειὸ τρελλὸ φίλι!...

III

*Ἐτσι και ἔκεινο ἔσπασε στοῦ κύρι τοῦ τὸ χέρι
σὲ μιὰ ἄρια ποῦ δὲν ἔφτασαν τὰ Χερουβείμ ποτές.
τραγουδῖσε παράφορα τὸ ξωτικό τοῦ ταίρι:
Τὴν Κοκαίνη, ποῦ εἴμαστε πιστοὶ της λατρευτές!

IV

Και μεστ' τὸ πάρο τὸ βαθὺ ποῦ ἀπλώθη ἡ μελωδία
ἐμεῖς σὲ νάρκη πέσαμε ποῦ διάρκεσε πολὺ,
Στὴ ζωτικὴ τοῦ πρωῖνοῦ αἰτοῦ μυσταγωγία
ποῦ ἡ Κοκαίνη μέθησε στοῦ Νίκου τὸ βιολί!...
Μαροῦσι 1924 Τάκης Μηνιάττης-Ἀλβάν

ΑΠΟ ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΔΙΧΩΣ ΤΙΤΟΣ

Θὲ νά πεθάνω βλέποντας μὲσ' ἀπ' τὸ παραθύρι,
τὸν ἥλιο πορφυρόχρομο νά γέρνη πρὸς τὴ δύση,
τὸν οὐρανὸ, τὰ σύνεφα, κάτι κοιμητὲς ἐπαύλεις
ἴμως ποτὲ δὲν θά δῶ τὴν κόρην π' ἀγαποῦσα...

Θᾶρθει ὁ γιατρός σάν πάντοτε, οἱ «ἀδελφές» κι' ἀκόμη
κάποιος σεβάσιμος παπᾶς σκυφτός ἀπὸ τὰ χρόνια,
για νά μοῦ δώσουν ἄλλοι τους λίγες στερνὲς ἐλπίδες,
ἴδιες, σάν σ' ἔσους ἤρθανε σὲ τοῦτες τις στιγμές μου...

*Ὅμοιος ἐγὼ θά νοσταλγῶ ἐκείνην τὴν γυναῖκα...
τὴ δροσερὴ της ἀγκαλιὰ ποῦ πιά δὲν θά μὲ σφιξῆ
τὰ μάτια της, τὰ χεῖλη της—τὰ πορφυρά της χεῖλη—
κι' ἀκόμη τὴν ἀγάπη της ποῦ σβύσθηκε για πάντα.

Κι' ἔτσι σὲ μι' ἀτμόσφαιρα αἰθέρα και φαρμάκων,
παντοτεινὰ τὰ μάτια μου θά πάψουν πιά νά βλέπουν,
μαζί μὲ τὴ θλιμμένη μου ψυχή ποῦ θά πεθάνη,
ἀπὸ τὴ θλίψη πειὸ πολὺ, παρ' ἀπὸ τὴν ἀρρώστια.

ΑΘΗΝΑ

ΔΩΡΗΣ ΠΕΝΑ

Ο ΑΣΚΗΤΗΣ

Δὲ θελ' ἐγὼ τὲς ἡδονές, τοῦ κόσμου τοῦ ἀπάνου
καὶ τὲς χαρὲς καὶ τὰ καλά, τοῦ κόσμου αὐτοῦ τοῦ
(πλάνου.

Δὲ θέλω μὲς* τὰ θαύματα, τὰ σημερνὰ τ' ἀνθρώπου
νὰ ζήσω, νὰ πεθάνω. Θέλω νὰ ζῶ ἐκ' ἕπου
μονάχα γῆ καὶ οὐρανός, καὶ θάλασσα καὶ δάση
ὑπάρχουνη χιλιόμορφα* καὶ κεῖ ὅταν βροδυάση
νᾶχω τῆ γῆ γιὰ στρώμά μου, γιὰ σκέπ' ἕνα σπηλιάρη
καὶ λύχν' ἀνέξοδο νὰ φέγγῃ, τὸ φεγγάρι
Καὶ στὴ γαλήνῃ μεσ' αὐτῆ, πού χαρὲς χίλιες λάμπουν
ν' ἀκούγονται τὰ χεῖλη μου μιά προσευχὴ νὰ ψάλλουν
Κι' ἂν ὁ χειμῶνας κάποτε, μὲ μάνητα πλακόση
κι' ὅλον τὸ κόσμον μὲ βροχιές, ἢ χιόνι περιζώσῃ
πάλι βαθιά στὸ σπήλιό μου, νὰ κάθωμε νὰ ψάλλω
καὶ νὰ ὑμνῶ δλόχαρος τὸν Πλάστη τὸ μεγάλο.

I. B. ΣΚΟΥΝΑΚΗΣ

Ο ΝΑΥΑΓΟΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ὡς εἰς ἀπάντησιν ἀντὶ ἐλπιδοφόρου ἀναλαμπῆς
ἐκροτάλιον ἢ ἀστραπὴ τὸ μαστίγιόν της, ἀντὶ πα-
ρηγόρου φωνῆς ἀνεκάγχασεν ὁ κεραυνὸς καὶ ἡ βροχὴ
ἔπαυτε ἄγρια ἀπειλητικὴ δίχως οἶκτο ἕως ὅτου τὸν
ἀνάγκασε νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸ κράτος τῆς ἀβύσσου
ἔλεος. Ποῖος τὸν ἄκουσε; μὲ βῆμα ἄστατο ἐπροχω-
ροῦσε δίχως νὰ τὸ ἐννοῇ κατέβαινε τὸ βουνό. Ἄλλὰ
κι' ἂν τὸ ἐννοίωσε μήπως εἶχε τὴ δύναμι ν' ἀντιστῇ
στὸν κατήφορο; Δὲν ἐπροχωροῦσε τώρα, ἐκημιζέτο.
Ἐξαφνα ἐννοίωσε στὰ πόδια του ἄμμο. Ἐσκυψε καὶ
εἶδε. Ἀλλοίμονον! Ἐσταμάτησε τρομαγμένος καὶ
μὲ φρίκη διέκρινε μέσα στὸ βόγγο πού ἄφηναν τὰ
δένδρα παλεύοντα μὲ τὸν ἀγέρα τὸν ἀλλαλαγμὸ τοῦ
χειμᾶρου. Σαστισμένος ἄρχισε νὰ τρέξῃ, νὰ φύγῃ καὶ
μόλις ἐπρόφτασε νὰ πάρῃ τὸ μικρὸ ὕψωμα ἄκουσε
πίσω του τὴ καταχθόνια φοβέρα πού ἄφισε πίσω του
ὀρμητικὸς ὁ χειμᾶρος. Ἐπροχώρησε μὲ ἀπάθεια ἀδι-
άφορος, στὴ φοβέρα τοῦ χειμᾶρου, ἀδιάφορος στὴ
κακίᾳ του τύχῃ πού τὸν ἠθελε στὴ ζωῆ. Ὅμως πόσο
παράπονο ἐπίκρανε τὴν ψυχὴν του ὅταν, κυττάζοντας
γύρω του, εἶδε πὼς εἶχε ρθῆ στὸν ἴδιο τόπο πού
ἄφησε ὅταν ἄρχισε ν' ἀνεβαίνει τὸ βουνό. Ἦτο λοι-
πὸν αὐτὸς πού τόσα χρόνια ἀνέβαινε τὸ βουνό γιὰ
νὰ μείνῃ ἐκεῖ μιά στιγμὴ καὶ νὰ κρημιθῆ σ' ἄλλῃ
μιά. Νὰ μὴ προφθάσῃ νὰ δροσίσῃ τὴ πικραμένη
γλώσσα του νὰ μὴ στεγνώσουν οὔτε τὰ δάκρυά του;
Ἐλύσε τὰ σταυρωμένα χέρια του γιὰ νὰ πλατύνουν
τῆστίθῃ του στὸ πύρινο σύγνεφο πού στροβιλίζοντας
ἔφεγγεν ἀπὸ τὸ ὑψίστειο τῆς πονεμένης ψυχῆς του.
Ἐνα γέφυρο δέντρο ἦταν ἐκεῖ κοντὰ καὶ στὴ ρίζα
μία πέτρα. Ἐκαμε τὴ πέτρα κάθισμα του καὶ στη-
ρίζοντας στῆς δυὸ του παλάμες τὸ πρόσωπο ἄφησε
ἐλεύθερα τὰ δάκρυά του. Καὶ τὸ δέντρο σὰν νὰ συμ-
πονοῦσεμαζίτου ἐτίναξε λένθημα τῆς σταλαγματιᾶς του.
Ὡρα πολλὴ ἔμεινε ἐκεῖ. Ἐβροχεν ὁ οὐρανός,
ἐβογγοῦσε τὸ λαγγάδι κι' ἔκανε τὸν κάμπο βάλτο.
Καὶ τὸ λαγκαδι ἐκεῖνο κατέβαινε ἀπὸ τὸ βουνό τῆς

εὐτυχίας. Τὰ λιθάρια ἐκεῖνα καὶ τὰ κλαριά πού ἐκυ-
λοῦσε ἦσαν ἀπὸ ἐκεῖ πάνω. Πού πήγαιναν τὰ λιθάρια
ἐκεῖνα καὶ τὰ κλαριά; Ἴσως θὰ τὰ ἐβγαζεν ἐκεῖ πα-
ρακάτω, ἴσως θὰ τὰ παρέσυρε μέχρι τοῦ πόντου. Καὶ
ὠμοίαζε ὁ χειμᾶρος ἐκεῖνος λαὸ πού ἐκράτει σιὰ χέ-
ρια κλαδιά—σημάδια χαρᾶς. Τὰ ἐκράτει ἢ ἐζητοῦσε
νὰ κρατηθῆ ἀπ' αὐτά; Καὶ ὁ πόντος ἐκεῖνος δὲν χορ-
ταίνει. Πολλοὶ λέγουν ὅτι γεννήθηκε ἀπὸ τὸν οὐρανὸ
ἐκεῖνος ὁμως βλέπει τὸν οὐρανὸ καθισμένος εἰς τὰς
ἀγκάλας τῆς ἀβύσσου. Κυματίζει στὴν ὄψι του ἢ
ζωῆ εἰς τὰ στήθη του μυκάται τὸ ἔρεβος. Εἶναι υἱὸς
τοῦρανοῦ; Ἄλλὰ ὁ οὐρανὸς εἶναι δλο φῶς! Παρά-
δοξος φωνή—«Τὸ φῶς ἐγέννησε τὸ σκότος».

Ἀπὸ τὴν ὄχθη ἐκεῖνη ἐσῆκωσε τὸ βλέμμα του
ὅταν ἀπέμεινε ὁ ἄνεμος βουβὸς καὶ ἄρχισαν νὰ δια-
λύωνται τὰ νέφη καὶ νὰ λάμπῃ πάλι ὁ ἥλιος. Πού;
Ἐκεῖ πάνω στὸ βουνό τῆς εὐτυχίας, γιὰτὶ στὸ λαγ-
κάδι ἐκεῖνο μόνο ἢ σκιὰ ἐβασίλευε. Ἐκύταξε καὶ
τὴν εἶδε ἐκεῖνη τὴν ἴδια κ' ἐνόμισε γιὰ μιά στιγμὴ
πὼς τὸν ἐθαμπώσαν ἄλλῃ μιά φορὰ ἢ λάμπις τὸν
μα. Δὲν εἶχε τώρα τὸ θάρρος, οὔτε κἂν νὰ σκεφθῆ
τοῦ βουνοῦ τὴν ἀνάβασι. Οἱ ἐλπίδες του τυλιγμένες
στὰ λευκά των σάβανα κομνίσθηκαν στὴν ἀβύσσο.
Ἐτσι στὴν ἄφωνῃ ἐρημίᾳ ἐστράφη καὶ εἶδε γύρω
του. Οὔτε στόμα παρήγορο, οὔτε ἀγκαλιᾶς στήριγμα.
Μία μόνο ἠιοίγετο προκλητικὴ ἐλπίδα καὶ ἦτο
ἐκεῖνη τοῦ χειμᾶρου καὶ τοῦ πόντου. Δὲν ἐκινήθη.
Ἐμεινε ἐκεῖ σὰν τὸ φύλλο πού παρασύρῃ ὁ ἄνεμος
κ' ἐκεῖνο πρόθυμα ὑπακούει, ἐντελῶς ἀδιάφορο πού
θὰ τὸ φέρῃ. Ἐμεινε ἐκεῖ κοντὰ στὸ χειμᾶρο, πού
ἄλλοτε νανούρισε τὰ ὄνειρα του καὶ τώρα συνόδευε
τὸ θρήνο του.

Πέρασαν ἀπὸ τότε πολλὰ χρόνια, ὅταν στὸν
τρικυμισμένον δρόμον τοὺς ἐσῆκωσε κι' ἐκεῖνος μιά
καλαμένια καλύβα. Ἐνα κρυφὸ βοᾶδν ὅμως, μιά
γεγῆ μὲ ξέπλεκα μαλλιά κι' ἀκάθαρτα, πού τῆς σκέ-
παζαν τὸ πρόσωπο καὶ τὰ πατανικά της μάτια, ἐκτυ-
ποῦσε τὴ πόρτα τῆς καλαμένιας καλύβας. Ἐνας δια-
βάτης πού περνοῦσε ἀπ' ἐκεῖ κοντὰ ἔφυγε βιαστικός,
σύροντας μαζί του σκιαγμένο του παιδί. Εἰς τὸ κτύ-
πημα τῆς Μέγαρας ἢ πόρτα ἀνοίξε μοναχὴ τῆς καὶ ὁ
δύστηχος ἐκεῖνος ἔτρεξε ἀπὸ μέσα. Ἄλλὰ πρὶν προφ-
τάσει νὰ κλείσῃ ἢ Ἐριννὶς ἔμπαινε ἀπρόσκλητη.

—Ποῖα εἶσαι σύ, φώναξε, ποῖα εἶσαι σύ.

—Ἡ Συμφορὰ, καλέ, δὲν μὲ γνωρίζεις, μὲ ἐλυ-
σμόνησε;

Ἡ πόρτα ἐκλείσε πάλι καὶ ἡ φωνὴ του τώρα
ἀκούετο βραχνή, ἀπελισμένη. Ἡ μέγαίρα τὸν εἶχε
ἐναγκαλισθῆ μὲ τὰ σκελεθωμένα χέρια της. Ἄν τὸν
ἔπνιγε τοῦλάχιστον! Ὅχι μόνο τὴν ἀτιμόσφαιρα ἔκανε
ἀποπνικτικὴ μὲ τὴν φαρμακομένη πνοή της. Καὶ κεῖ-
νος γονατισμένος στὸν ἐναγκαλισμόν της δὲν ἔβλεπε
οὔτε τὴν θαμποφεγγιὰ μὲσα ἀπὸ τὸ σκέλεθρο σώμα
της. Τὰ χέρια του ἦσαν ἐλεύθερα νὰ σφουγγίσουν τὰ
δάκρυά του, ἀλλ' ὄχι καὶ νὰ προσευχηθοῦν. Ἐνα
σύμπλεγμα ἀπετέλει μὲ τὴ Συμφορὰ. Ποῖος ἦτο
τρολλὸς νὰ τρέξῃ νὰ τὸν βοηθήσῃ!

—Δὲν μ' ἀφήνεις, ἔλεγε, δὲν μ' ἀφήνεις πειά;

Σ' ένα κόσμο μόνον έμένα βρίσκεις; Τόσο μ' έχθρεύσαι;

— Σταμάτησε πού πᾶς;

— Έδώ νά ζεστάνω τὰ χέρια μου, κρυόνω.

— Στρίγγλα δὲν βλέπεις; Τὸ κρυὸ φύσημά σου τὴν παγώνει καὶ τὴν σβᾶνει τὴ φωτιά, δὲν τὴν ἀνάβει.

— "Α! ἡ κούνια τοῦ παιδιοῦ! . . . Καὶ ἡ μάνα;

"Α! τὸ ξέχασα, πέθανε . . . Πόσο γρήγορα ξεχνῶ! . . . Τὸ καῦμένο τὸ παιδί.

— Φόνισσα τί σοῦ κάνει τὸ νήπιο καὶ τὸ σκωτόνει;

— "Ωχου παιδί μου, ὦχου!

— Βοὲ τρελλέ, πού τὸ πᾶς τὸ μαχαίρι; "Α, ἄ βοὲ ἀνόητε, δὲν βλέπεις; δὲν χτυπᾷς ἐμένα τὸ στήθος σου χτυπᾷς! ἐσφάγηκες βοὲ, χά—χά—χά. Κύταξε ὁ τρελλὸς πέθανε, χά—χά—χά. Καὶ τὸ παιδί πάει κι' αὐτὸ χά—χά—χά. Τὴ στιγμή ἐκεῖνη ἀκούστηκε ἔξω τὸ λάλημα τῆς κουκουβάγιας κι' ἐκεῖνη ἀνείγοντας τὸ παράθυρο καὶ κωτιάζοντας τὴν κουκουβάγια πού ἔμπαινε μέσα.

— Τὸ καῦμένο τὸ πουλί, εἶπε, αὐτὸ δὲν θέλει φωτιά σὰν τὸ παιδί αὐτό, δὲν ἀπελπίζεται σὰν ἐκεῖνον, οὔτε ἐσκέφθη ποτὲ νὰ μὲ κτυπήσῃ κι' ἂν κρυώνῃ.

"Αλλ' ἄς πηγαίνουν τώρα. Εἶναι μονοτονία ἐδῶ μέσα μ' αὐτὸ τὸ οὐράσιμα τῆς κουκουβάγιας.

Καὶ ἡ σιωπηλὴ νύχτα ἐτραβοῦσε τὸ μαῦρο τῆς σεντόνι νὰ σκεπασθῇ καλὰ ἀκούοντας τὸ μοιρολόγι τῆς κουκουβάγιας, πού ἀντιλαλοῦσε στὸ βουνὸ τῆς Εὐρυχίας.

Μετάφραση ἐκ τοῦ ἀγγλικοῦ (National Herald)

ΠΕΤΡΟΣ ΡΟΔΙΑΣ

Σ' ΕΝΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗ

ΧΑΡΙΣΜΕΝΟ ΣΤΟ ΜΙΧ. Π.

Τῆς τέχνης Σου τῆς αὐλῆς τὰ μαγικά μυστήρια σκόρπα, Τεχνίτη ἐκλεχτέ, μὲ τ' ἀπαλὸ δοξάρι πού, λές, στὸν κάθε του παλμὸ, πῶχει οὐράνια χάρι τῆς Ὄμορφιάς βροντολαλοῦν τραγούδια νικητήρια!

Καὶ κάμε νὰ μπροβάλουνε τὰ ἀποκαλυπτήρια τῆς Τέχνης, στὴ φοκίαση πού ὁ διαλεχτὸς θά πάρῃ στ' Ὁραίου τὸ ἀγνάντεμμα, καμ' τὸν ἀναδρομάρη, στοῦ Ναζωραίου τὰ μαρτύρια!

Κι' ἂν γύρω Σου ἀδιάφοροι περνοῦνε οἱ ἀνθρώποι κι' ἂν σοῦ σταλάζουνε βαθεῖα μέσ' στὴ ψυχὴ τὴν [πρίκα, μὴ λές πὼς πᾶν δίχως σκοπὸ οἱ διαλεχτοὶ Σου κόποι.

Κράτα ψηλὰ τὴν κεφαλή, Ὑπέροχε, καὶ γρίκα τὴν Μουσικὴ στὸν οὐρανό, στάστέρια, στὸ φεγγάρι καὶ τὸ θεό, πού ἀθέριο γοργοκινεῖ δοξάρι!

ΡΕΝΟΣ ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ

ΑΠΟ ΤΑ "ΕΒΡΑΪΚΑ ΡΩΜΑΝΤΖΑ"

Ο ΜΥΣΤΑΓΩΓΟΣ

(συνέχεια)

ΣΤ'. Η ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΑΡΧΙΣΥΝΑΓΩΓΟΥ

Τὸ μέγαρο τοῦ πλουσίου Φαρισαίου Γαεῖο Νικόδημου, ἀρχισυναγωγοῦ τῶν 72 προσώπων τοῦ ἱεροῦ Σανχεδρίν, ψήλωνε στὸν ὄχθο τῆς λίμνης Κινερεθ, σκεπασμένο μὲ κικέια καὶ γύρω ἔχοντας δεξαμενὲς ἀστράφτοντας σὰν ὄγκοι καλά κινανασμαμένου. Ἐκεῖ λουζόταν κάθε αὐγὴ ἡ Νου-σάν (Σωσσάνη) κόρη τοῦ ἀρχισυνάγωγου περὶφημη γιὰ τὴν καλλονὴ τῆς χορευτριά τῆς Καφάρ-Ναούμ κι' ἐφάμιλλη στοὺς σημιτικούς χοροὺς μὲ τὴν Ἐμοαφροδίτη ποιγκήπισσα τοῦ κάστρου Μακῶρ, τὴν ἀνεψιά τοῦ Ἰδομαίου Τεράραρη.

Ἡ Νου-σάν χορεύοντας γυμνὴ ἓνα γαλανὸ βράδυ στὰ λουτρά τῆς ἔκφυλης Τιβεριάδας τὸν συριακὸ μαγικὸ (χορὸ τῆς Πεντάλφας) ἀντίκρουσε ξαφνικὰ πάνου ἀπ' τὸ πλῆθος τῶν θαυμαστῶν τῆς, τὰ ὠχρόμαυρα μάτια τοῦ Μυσταγωγοῦ μὲ τὶς ἔντονες ἴριδες γύρω, πού βουβιλίαζαν βάσκανα σὰ μάτια Ἰνδοῦ ἐπαριδοῦ μέσα στὴ μαργαριταρόριζα τῆς σαρκὸς τῆς. Κι' ἐνοιωσε τοὺς σπασμοὺς μιᾶς νευρικῆς ὑστερίας πού ἔφθοναν κατόπι μακρῆς ἐξάντλησης καὶ τὴν ἀφίαν ἀναίσθητη ἐπικίνδυνα.

Ὁ ἀρχισυναγωγὸς Σανχεδρίνος Γαεῖο Νικόδημος, τρελλὸς γιὰ τὴν περὶφημη κόρη του, ἀφοῦ ἀπελπίστηκε ἀπ' ὄλους πιά, κατέφυγε καὶ στὴ μυστικὴ ἐπιστήμη τοῦ Ἡσσᾶ πού ἦταν τὸ τελευταῖο του ὠχρὸ θάρρος.

Καὶ μπῆκε ὁ Μυσταγωγὸς στὸ μέγαρο τοῦ Ἀρχισυναγωγοῦ πού ἀντηχοῦσε ἀπ' τοὺς ὄξεις συριγμοὺς τῶν ἀγγυρῶν ὑγᾶβ, καὶ τὰ θρηνολόγια τῶν μισθῶτων μοιρολογητριῶν, καὶ ἐστάθη νὰ τοῦ βγάλουν τὶς κίτρινες φεκάδες του. Τότες προχώρησε στὸ μέσο καὶ πρόσταξε μὲ φωνὴ ἠχερὴ νὰ ἀδειάσῃ ὁ χώρος. Ἐπειτα ὁ Μυσταγωγὸς ὠδηγήθηκε ὡς τὸν θάλαμο τῆς κόρης πού μυροβολοῦσε ἀπὸ νάρδα, χωρισμένος μὲ δαμασκηνὰ ἐμπετάσματα καὶ στὴ λάμψη τῶν χρυσῶν λύχνων ἀντίκρουσε πάνου στὸ κέδρινο κράββατο, τὸ ἄρρητο κάλλος τῆς χορευτριάς ἀχνοσκεπασμένης μὲ αἰγυπτιακὸ πέπλο. Κι' ὁ Μυσταγωγὸς μένοντας μόνος, ἔσκυψε ἑλαφρά, καὶ τὰ χεῖλη του ἀπίθωσαν τὸ βότανι τῆς Βολίδας στὸ κινναβαρισμένο στόμα τῆς Νου-σάν.

Ἐδθὺς τότες οἱ ρουμπινένιες ἀλυσίδες τῆς χορευτριάς κροτάλλισαν, καὶ τὰ χέρια τῆς μόλις πρόφθασαν νὰ αἰσθανθοῦν τὸν βαρὺν ἀέρα τῆς συριακῆς χλαμύδας τοῦ Μυσταγωγοῦ πού ἐξαφανίστηκε στὸ βάθος τῶν παραπετασμάτων.

Ζ'. Ο ΓΥΜΝΟΣΟΦΙΣΤΗΣ.

Ὁ Μυσταγωγὸς ἀναπανόταν τ' ἀπομεσήμερο ἐκεῖνο στὸν δυσμικὸν ὄχθο τοῦ μεγάλου ποταμοῦ συν-

τροφευόμενος από τους συνιδεάτες του, πούταν ντυμένοι εσθίτες κίτρινες κι είχαν βρεμένα τα μαλλιά τους με μύρα του Έφριν. Οι γουργουρισμοί των περυσιασμένων έκαναν πιο ρεμβαστικούς τους ήσκιους του βραδυού; κι ή μυρουδιά των κινναμωδέντρων και του μανδραγόρα έχόταν δριμεία από την έρημο.

Έκει ξαφνικά είδαν να σταθή μπροστά τους ένα φορείο τεχνουργημένο με χρυσάφι κι έλεφαντόδοντος που το κρατούσαν στα χάλκινα μπράτσα τους τέσσαρις σκλάβοι Ίνδοί, κι από το φορείο να κατεβή ένας νέος, που το πρόσωπό του μελαχροινό σα ζυμπούλι, είχε υπέροχη όμορφιά έφηβου Θεού, ντυμένος εσθίτα κίτρινη από τόλα μπρομέταξί της Βαχτριανής, και χλαμύδα κοντή στους ώμους του, χρώματος άμεθύστου. Τα μαύρα μαλλιά του κατέβαιναν έμπρός σε δυό μακρυνές λείες πλεξούδες πιασμένες στον κρόταφο με πόρπες ώχρου διαμαντιού, κάτω απ' τη λευκή του κιορβασία πλουμισμένη με Ινδικά σμαράγδια.

Κι ό νέος αυτός άφίροντας τό φορείο του, πλησίασε τό Μυσταγωγό και ή φωνή του σαν γλυκός κωδωνίσκος άντήχησε την Σανσκριτική γλώσσα.

—Μεγάλε Σοφιστή, είναι καιρός που άφηκα τα γρανιτένια παλάτια του πατέρα μου πέρα στο Γάγγη, πορευόμενος να σε συναντήση, για να μου δείξης τό δρόμο της Αιωνίας Άλήθειας!....

Κι ό Μυσταγωγός προσηλώνοντας στα μάτια του νέου, έρευνητικά τα δικά του τα ώχρόμαυρα, του μεταπάντησε με τό πρώο του ήθος στην ίδια γλώσσα:

—Σ' έναν μόνον από την τάξη των Ίνδων Σαμμαναίων, δόθηκε να φιλοδοξεί την Άνώτατη Σοφία.... κι' έσύ από πια τάξη είσαι ήγεμονόπαιδο;

Και του άποκρίθηκε θαρρετά ό Ίνδος πρίγκηπας.

—Είμαι γιός εκείνου που κατέλυσε στο παλάτι ό Προφήτης Ήσσās κηρύττοντας τις διδαχές του Ναβή Σάκνα—Μούνη, και που πρώτος δέχτηκε τό κήρυμά του.

Και του μεταπάντησε ό Μυσταγωγός πάλι:

—Αν είσαι από τους πιστούς του προφήτη Ήσσās, γόη γιέ του Ίνδου ήγεμόνα, πήγαινε να γενής όμοιος με τους γυμνίτες όπαδούς Του' γιατί όποιος αγαπάει κάτι πιότερο από Έμένα, δεν είναι αξιός Μου.

Κ' ό Μυσταγωγός προσήλωσε τον ώχρόμαυρο δίσκο των ματιών του, στο νιγνόν ήσκιον της σιλουέτας του πριγκηπικού επισκέπτη, που έπεφτε πλάι Του, πάνω στον άμμο κυματιστός.

Τότες ό νέος Ίνδος μη έχοντας να άποκριθ ή άλλο, άπομακρύνθηκε πεζός κατά μήκος του ποταμού, ακολουθούμενος απ' τό φορείό του, και χάθηκε κάτω απ' τό βλέμμα του Μυσταγωγού που τον παρακολουθούσε μαγνητικό, και πίσου απ' τις σταχτερές λόγμες των άραποσυκιών που ψηλώνάν τα ξεράνθη τους με τις χούφτες ξανοιγμένες στον άέρα του βραδυού.

Από καιρούς πολλούς πάλι ό Μυσταγωγός είδε να βγή μεσ' απ' τον όχλο της πολιτείας, και να σταθή μπροστά του ένας άνθρωπος παράδοξος, για τό πληθος της Γεεβούς-Σαλέμ. Ήταν αλημμένος με σβουριά, και τό κορμί του σκέπαζε τό μαλλιαρό δέρμα λευκού Μαιούθ. Στ' αυτιά του κρεμόντανε κογμά χύλια του Γάγγη, και είχε τα ύπόλευκα μαλλιά του

σχηματισμένα ψηλά σαν κεφαλή του έλέφαντα με προβοσκίδα. Όμοιος με τους όπαδούς του Βούδδα έρημίτου της Σάκνα, πούχεν έχτιμήσει τό βίο τους, και έγινε σύντροφός του στις Ίνδίες.

Κι' ό Μυσταγωγός λάλησε μ' ενδιαφέρο στον παράδοξο ξένο με τη γλώσσα του Βούδδα:

—Ποιός είσαι, και τί θέλεις έσύ από την τάξη των γυμνοσοφιστών;

Και του μεταπάντησε βαριά ό άγιος επισκέπτης:

—Μεγάλε σοφιστή, ήρθα καθός με θέλεις, όμοιος με τους όπαδούς του προφήτη Ήσσās....

Μα τον διέκοψε ό Μυσταγωγός άπότομα:

—Ρίξε τό δέρμα αυτό τό βάνουσο που πληγώνει τό σώμά σου τό μελαχροινό και τρυφερό, όμοιο με ζαχαροκάλαμο των Ίνδιών....

Άλλά ό Ίνδος πρίγκηπας κινώντας τα λευκά μαλλιά του, άπάντησε με ύπόκοψη φωνή:

—Είμαι άργά πλέον Ήσσās, είναι άργά....

Και χάθηκε σαν τερφή σκιά στο πολύμορφο πληθος των δρόμων της Γεεβούς Σαλέμ.

(* Η συνέχεια στο έπόμενο)

ΔΥΣΣΗΣ ΜΑΡΜΑΡΗΣ

ΚΑΡΑΒΙ

Όλοένα τό καράβι μας μέσ τό σκοτάδι πλέει πίσω μας μόλις φαίνονται σαν σκιές κάτι άχρο-
[γιάλια
και στα πλευρά του καραβιού τό κύμα αγο-
[κλαίει
και πλέει τό καράβι μας μέσ στο σκοτάδι αγά-
[λια.

Μπροστά μας χάσκει τ' άπειρο σαν άδης, σκο-
[τεινό,
που πάμε δεν τό ξέρουμε κι' ούτ' ένα φώς
[μπροστά μας
μόνον κάτι άστρα φέγγουνε θαμπά στον ούρα-
[νό,
μά ωϊμένα τι κι' αν φέγγουνε; Είναι πολύ μα-
κρυνά μας!..

Θ. ΛΙΑΡΟΥΤΣΟΣ

Η ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΖΩΗ

Όπως τρέχει τὸ νεράκι
μαλακὰ στὸ ποταμάκι
καὶ δὲν ξέρει ποῦ πηγαίνει
κι' ἀπὸ ποῦθε κατεβαίνει
μόνο ἔξαφν' ἀπαντᾷ
τὸ γιολό, καὶ κεῖ σκορπᾷ
"Ἐτσι κι' ἄνθρωποι κυλᾷν
μέσ' στὰ χρόνια ἀπαλὰ
ὡς που τέλος, εἰς τοῦ ἄδη
τὸ φρικτὸ θαρθῆ σκοτάδι
καὶ κεῖ μέσα ὁ καυμένος
αἰῶνια θάν' κλεισμένος.

I. B. ΣΚΟΥΝΑΚΙΣ

ΔΠΣ ΤΑ "ΣΚΟΡΠΙΑ ΡΟΔΟΠΕΤΑΛΑ."

ΝΕΚΡΙΚΟ ΓΛΕΝΤΙ

Ἄρμονικὰ οἱ καμπάνες ἄκου πὼς κτυπᾷνε
τώρα σὰ δύνει τοῦ ἡλιοῦ ἡ φεγγοβολή.
οἱ θάλασσες οἱ χάλκινες βογγάνε.

Τάραχνασιμένο τῶν ὄνειρω μου βιολί
κάτι σὰν κλάμα με τοὺς ἡχους ἀναδίνει
πὺν ὡς πάει στὰ πειρο τῆς Φύσης σβύνει.

Στὴν ἐκκλησιὰ προσκνητὲ δὲ θὰ διαβοῦμε
κι' ἄς εἶν' οἱ πολυέλαιοι ἀναμμένοι,
τὰ μανουάλια, τὰ κιριά. Δὲν προσκνητοῦμε

Θεὸ κανένα, οὔτε δαίμονα. Σκυμμένοι
στὸ κοιμητήρι τῆς χαρᾶς περνάμε
καὶ με τὸ βιολί μας νεκρικὰ γλεντᾷνε.

Ο ΑΠΙΣΤΟΣ

Α'.

Τὸ βαπόρι σφυρίζει . . .
"Ὁ Γιάννης τὸ πρωτοπαλλήκαρο τοῦ χωριοῦ φεύ-
γει γιὰ τὴν Ἄμερική, Κάμποσοι ἀπὸ τοὺς χωριανούς
του τὸν συνοδεύσανε ἴσαμε τὴ πόλι ποῦ θάπτερε τὸ
βαπόρι. Οἱ γονεῖς του, ὁ κουμπάρος ἢ κουμπάρα ἔως
τὸν τελευταῖο σύντεκνο. Μαζὺ με ὄλο αὐτὸ τὸ συγ-
γενολόι ἦτανε καὶ μιὰ ξανθοῦλα κόρη ἴσαμε δεκαπτὰ
χρονῶν.

"Ἡ Μάρθα ἡ ἀγαπητικιά τοῦ Γιάννη. Ὅλο τὸ
χωριὸ τῶξερε καὶ ὄλοι ἦτανε σύμφωνοι πὼς μιὰ μέρα
ὁ Γιάννης καὶ ἡ Μάρθα θὰ γινόντουσαν ἓνα ἐκλεχτὸ
ζευγαράκι.

"Ἡ Μάρθα μοναχοπαῖδι μιᾶς ἀρχοντικῆς οἰκο-
γενείας τοῦ χωριοῦ ἦτανε ἓνα πολὺ καλὸ καὶ ἐργατι-
κὸ κορίτσι.

"Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά ὁ Γιάννης με τὴν ὄρεξι ποῦ-
εἶχε γιὰ τὴ δουλειά, μιὰ μέρα θὰ ἦτανε ἓνας καλὸς
οἰκογενειάρχης.

Οἱ γονεῖς τοῦ Γιάννη καὶ τῆς Μάρθας τῶχανε
πιὰ βέβαιο αὐτὸ τὸ προξενιὸ καὶ γι' αὐτὸ ἀπὸ τώρα
ὁ ἓνας φώναζε τὸν ἄλλο συμπέθερο.

Μὰ τί τὰ θέλετε ποῦ ἡ ἰδέα τῆς μεταναστεύσεως
κέρδισε ἔδαφος στὸ χωριὸ καὶ μιὰν ἀγούλα τ' Ἀθ-
γούστου ποῦ ὁ ἥλιος μόλις διαφωτοῦσε κι' ἡ Μάρθα
με τὸ καλάθκι στὸ χέρι πήγαινε νὰ κόψη σταφύλια
ἀπὸ τᾶμπέλι συνήνησε τὸ Γιάννη.

"Ὡρα καλή! τοῦ κάνει καὶ γιὰ ποῦ τόσο προῖ;
"Ὁ Γιάννης με ἓνα μελαγχολικὸ ὄφος τῆς ἔγνεψε
πὼς θέλει νὰ τῆς πῆ.

"Μάρθα μου, τῆς λέγει, ξέρης πόσο σ' ἀγαπῶ.
Μὰ μάθε πὼς φεύγω, φεύγω Μάρθα μου, πάω γιὰ
τὸ καλὸ μας. Τί θὰ κάνω στὸ χωριὸ ἔξερεις πὼς τὸ
μπακαλάκι ποῦ κρατῶ δὲν μοῦ δίδει πολλὰ ἔσοδα.

Θὰ πάω νὰ μαζέψω πλοῦτη θὰ φύγω γιὰ τὴν Ἄμε-
ρική, νὰ φέρω δολλάρια γιὰ νὰ παντρευτοῦμε; Μὰ
γιατί εἶσαι τόσο χλωμή; Μήπως δὲν πιστεύης στὰ
λόγια μου; ἄμφιβάλλεις στὴν ἀγάτη μου! "Ἐλα Μάρθα
στ' ὀρκίζομαι πὼς μιὰ μέρα ἐσὺ θάσαι γυναῖκα μου
καὶ καμμιὰ ἄλλη δὲν θὰ γυρίσω νὰ δῶ ποτές μου.
Καὶ γιὰ ἐπισφράγησι τοῦ ὄρκου του ἔσκυψε καὶ τὴν
φίλησε στὸ στόμα.

"Ἦτανε τὸ πρῶτο φιλὶ ἀπὸ τὸ καιρὸ ποῦ τὴν ἀγά-
πησε.

Γιὰτὶ ὁ Γιάννης καὶ ἡ Μάρθα ἦτανε τέτοια
παιδιά.

Καὶ τώρα νὰ ἡ ὄρα τοῦ μαύρου ἀποχωρισμοῦ.

Τὸ βατόρι σφυρίζει.

Ὁ Γιάννης σὰν φίλησε τὴν μάννα του κι' ἀπὸ τὰ δύο μάγουλα, φίλησε μὲ σεβασμὸ τὸ χέρι τοῦ πατέρα του γιὰ νὰ πάρῃ τὴν εὐχή του σίμωσε νὰ χαιρετίσῃ τὴ Μάρθα του ποῦ πνιγμένη ἀπὸ τὰ κλαύματα κατώρθωσε νὰ τοῦ πῇ :

—Μάγαπᾶς ;

—Στ' ὀρχίζομαι ἀπήντησε ἐκεῖνος.

Ὁ Γιάννης τώρα ὀλόρθος στὴ βάρκα κι' ἡ Μάρθα ἀπὸ τὴν παραλία κουνάει τὸ μαντύλι της ποῦνε καταβρογμένο ἀπὸ τὰ δάκρυα καὶ κείνος ἀνταποδίδει τὸ χαιρετισμὸ.

Β'.

Καὶ ἀπὸ τότε περάσανε μῆνες καὶ χρόνια. Μὰ ἡ Μάρθα ἀδικα περιέμενε καμμιὰ εἶδηση ἀπὸ τὸν ἐκλεχτὸ τῆς καρδιάς της.

Καὶ καμμιὰ φορὰ τὴν ὥρα ποῦ κεντοῦσε τὰ προικιά της, σὰν μαῦρο οὐγενεφο περνοῦσε ἀπὸ τὸ μυαλό της ἡ ἰδέα, μήπως —στὴ μεγάλη πολιτεία— ὁ Γιάννης ἀγάπησε καμμιὰ ἄλλη, κι' ἕνα δάκρυ κυλοῦσε στὰ μάγουλα της σὰν δύο μεγάλα τριαντάφυλλα. Μὰ τότε θυμότανε τὸν ὄρκο, τὸ φιλὶ καὶ οἴγῃ ἀνατριχίλας περνοῦσαν ἀπὸ τὸ σῶμα της.

Ὅχι! δὲν ἦτανε δυνατὸ, γιατί θάτανε ἕνας ἄτιμος, καὶ ὁ Γιάννης ἦτανε ἕνα τίμιο παλληκάρι.

* * *

Στὸ χωριὸ ἔχουνε πανηγῦρι ὅλοι καὶ ὅλες γιορτάζουνε. Μὰ ξάφνου, ἐνῶ τὰ κορίτσια σέρνανε τὸ χορὸ νὰ ἡ Βασιλική, ἡ κόρη τοῦ προεστοῦ ἔρχεται τρεχάτη φωνάζοντας :

—Καλὲ δὲν τὸ μάθατε ; ὁ Γιάννης ἦρθε μὲ μιὰ Ἀμερικανίδα.

Ἡ Μάρθα στὰ κάτασπρα ντυμένη ὅπως ἦτανε, μὲ μιὰν ἄσπρη σάρπα στὸ κεφάλι, —Γιατί κεινὴ τὴν ἡμέρα γιορτάζανε οἱ παρθένες τοῦ χωριοῦ. — τρέχει γιὰ νὰ πάῃ νὰ δῇ μὲ τὰ μάτια της, ἂν ἀληθεύανε τὰ λόγια τῆς Βασιλικῆς.

Δὲν εἶχε καλὰ-καλὰ στρεῖψει τὸ στενὸ, καὶ νὰ ἕνας νῆος μὲ ξυρισμένο τὸ μουστάκι —ἦτανε ὁ Γιάννης, ποῦ κρατοῦσε ἀπ' τὸ χέρι μιὰ γυναῖκα καὶ βάδιζε ἐπιδειχτικὰ στοὺς δρόμους τοῦ χωριοῦ, γιὰ νὰ τὸν καμαρώσουν.

Δὲν ἐνδιέφερε τὴ Μάρθα ποιά ἦτανε, καὶ ἀπὸ ποῦ Πηγαίνει κατάλωμη στὸ σπίτι της καὶ ὕστερα ἀπὸ δυὸ-τρεις μέρες πέφτει στὸ κρεβάτι.

Ὁ Γιάννης διέδωσε στὸ χωριό, πὼς ἡ γυναῖκα ποῦ ἔφερε μαζὺ σου ἦτανε ἀρραβωνιαστικὴ του καὶ ἦρθε νὰ κάμῃ τοὺς γάμους του στὸ χωριὸ μαζὺ μὲ τοὺς γονιούς του, γιατί πάλι θάφευγε γιὰ τὴν Ἀμερικὴ, ποῦνε ἀνοίξει ἕνα ζαχαροπλαστεῖο μὲ ἕνα ἄλλο Ἀμερικάνο κι' ἔκανε χρυσὲς δουλιές,

Γιὰ τὴν Μάρθα ! ὦ! τὸν ἄπιστο οὔτε ρώτησε τί κάνει. Καὶ μιὰ μέρα ποῦ ἕνας χωριανὸς του μέσα στὸ καφενέ τοῦ, Κύρ-Κόστα, ἔφερε ἕνα ὑπαινιγμὸ γιὰ τὴ Μάρθα, αὐτὸς ἀπάντησε μὲνα χαμόγελο :

—Παιδικὴ τρέλλα....

Σῆνα μῆνα θὰ γινότανε ἡ στεφάνωση. . . .

Ἡ Μάρθα ὀλοένα στὸ κρεβάτι καὶ χειροτερεῖ.

Γ'.

Σαββατόβραδο.

Στὸ σπίτι τοῦ Γιάννη ἔχουνε χαρὲς.

Ἐτομασίες, προικιά, κουφέτα, γιατί αὔριο παντρεύεται μὲ τὴ Νόρμα. Ποῦτανε μιὰ Ὁρθόδοξη, ποῦχε συναντήσῃ σῆνα φιλικὸ του σπίτι καὶ ἀπὸ ἔτε τὴν ἀγάπησε πολὺ.

Στὸ σπίτι τῆς Μάρθας κλάματα, θρήνοι, ὄδυμοί....

Ψυχομαχάει ἡ Μάρθα. Παραδίδει τὴν ψυχὴ της στὸν Ὑψιστο, μὲνα πικρὸ χαμόγελο.

Σὰν πουλάκι ξεψύχησε τὸ φτωχὸ αὐτὸ θῦμα τοῦ ἔρωτος.

Ἡ μάννα της ἀνοίγει τὴν κασέλα ποῦ φύλαγε ἡ Μάρθα τὰ προικιά της καὶ βγάνει τὸ νυφικὸ της φόρεμα ποῦ μὲ τὰ χέρια της τόχε κεντημένο γιὰ τὸ γάμο της. —Ποῦ νὰ τῶξερε ἡ καυμένη, πὼς αὐτὸ θάτανε τὸ σάβανό της.

Ξαπλωμένη τώρα στὴ κάσα, στὰ κάτασπρά της ντυμένη μοιάζει σὰ νύφη ποῦ πάει νὰ παντρευτῆ. Καὶ ψέματα ; Μήπως δὲν εἶναι νύφη τοῦ Χάρωντα ποῦ ζύγωσε κι' ἦρθε, γιὰ νὰ τὴν πάρῃ ;

Ἡ μάννα της μοιρολογᾷ καὶ λέει :

Ἄχου ! πκιδὶ μου, καὶ πὼς θὰ κπταιβῆς

Καὶ πὼς θὰ πᾶς στὸν Ἄδη

Ποῦνε πλατὺς καὶ σκοτεινὸς

Βυθὸς σὰν τὸ πηγᾶδι.

Κιὸλλῃ ἡ γειτονεῖα σιεῖται ἀπὸ τὰ μοιρολόγια της ἀδιάκοπα.

Κυριακὴ πρωτὶ στὴν ἐκκλησιὰ τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος δύο ὀμάδες συναντηθήκανε.

Ἡ μιὰ ποῦ γύριζε τὸ Γιάννη παντρεμένο κι' ἡ ἄλλη ποῦ πήγαινε τὴ Μάρθα πεθαμμένη...

* * *

Ἀπὸ τότε σὲ κείνο τὸ μέρος ποῦ ὁ Γιάννης ὀκίστηκε φιλῶντας γιὰ πρώτη φορὰ τὴ Μάρθα κεινὴ τὴν Αἰγυπτιατικὴ αὐγοῦλα— ἅμα κανεῖς διαβάτης περάση μετὰ τὴ δύση τοῦ ἡλίου, βλέπει νεραϊδωμένη κόρη στὰ κάτασπρα ντυμένη ποῦ πέρνει τὴ μιλιὰ κείνου ποῦ θὰ τολμήσῃ νὰ μιλήσῃ.

ΑΠΟ ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΜΟΥ

Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΑΝΑΔΑΜΠΗ

Ήταν ή παραμονή του νέου έτους και του Αγίου Βασιλείου.

Οι περισσότεροι αυτή τη βραδυά συνηθίζουν να δοκιμάζουν την τύχη τους στα χαρτιά, πράγμα που δεν τους κάνει παρά να περνούν άσχημα την πρώτη και την σπουδαιότερη μέρα του χρόνου.

Εγώ δὲν ἐσυνήθησα εὐτυχῶς αὐτὸ τὸ κακὸ. Ἐκαθήμενα τὸ βράδυ στὸ σπῆτι μὲς διαβάζοντας τὰ πρωτοχρονιάτικα διηγήματα τοῦ Παπαδικιμάντη, δταν ἤλθνε δύο συγγενή παιδιά. Ἐκαθήσαμε ἀρκετὰ διαβάζοντας καὶ συνομιλώντας, καὶ πὺδ πὺδ τρώγοντας κανένα γλυκὸ ἐπίναμε ἕνα κονιακάκι εἰς ὑγείαν τῶν καρδιασμένων τῆς βραδυῆς μεταξὺ τῶν ἐποίων ἀσφαλῶς εἰρηθ. κ' ἐμεῖς.

Πολλοὶ μᾶς εἶπαν τὰ κάλανδα, ἀλλὰ πολὺ περισσότερον μᾶς εὐχαρίστησεν ἕνας γείτωνάς μὲς γέρος πὺδ μᾶς εἶπε τὰ πλκικὰ κάλανδα καθὼς τὰ λένε στὰ χωριά μὲς. Τὶ ὠραία πὺδ τὰ εἶλεγεν! Τὶ ὠραῖος σκοπὸς! καὶ πόσον ἐκπραστικὰ καὶ σύμφωνα μὲ τὴν πλκικὴν ἐποχὴν τοῦ γέρου.

Μετὰ ἀρκετὴν ὥραν σηκωθήκαμε κ' οἱ τρεῖς μὲς καὶ πῆγαμε σ' ἕνα συγγενικὸ σπῆτι. Ἐκεῖ ἐπαιζαν συγγενικῶς γιὰ νὰ περάσῃ ἡ ὥρα μικρὰ πρᾶγματ. Δὲν ξέρω ἂν τοὺς συντροφεύσαμεν, ξέρω μονχὰ πὺδ σὲ λίγο περαμερίσαμε τὰ χαρτιά καὶ ἀρχίσαμε τὴν ὠραία μὲς δουλιάν. Τὰ γλυκὰ μὲς καὶ τὸ κονιακάκι μὲς. Ἄλλωστε εἶναι κρύο, ἡ καρδιά τοῦ χειμῶνα. Ἦπικμεν ἀρκετὰ, συζητήσαμεν ἐπολιτικολογήσαμεν, ζεσταθήκαμε καὶ ἤλθαμε σὲ εὐθυμία νὰ ποῦμε καὶ μεῖς τὰ κάλανδα μέσα στὸ σπῆτι.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἔμωσ ὁ ὠροδείκτης τοῦ ὠρολογίου προχωροῦσε καὶ ἔφθασεν αἰσίως εἰς τὸ σημεῖον 12 πρὸς 1)4. Ἡ οἰκοδόποινα φαινότανε νὰ νυστάζῃ κ' εἰμεῖς εὐχηθέντες καὶ τοῦ χρόνου ἐφύγαμεν.

Ἐγὼ ἐπῆγα σπῆτι μὲς, γδύθουκα ἕκαμα τὸ σταυρὸ μου καὶ ἔπεσα στὸ κρεββάτι μου. Σὲ λίγα λεπτὰ ἀκουσα ἕνα τσιφ—τσιφ καὶ τὸ δωμάτιο πὺδ φωτιζότανε ἀπὸ τὸ κανδηλάκι πὺδ ἡ μητέρα μου εἶχε βάλει ἀπὸ τὰ σπερνὰ στὰ εἰκονίσματα, ἐφωτίσθηκεν γιὰ μιά φορὰ ζωηρότερον. Ἐσήκωσα ψηλὰ τὰ μάτια μου καὶ εἶδα τὸ κνντήλι νὰ ἐκπέμπῃ δυὸ τελευταῖες ἀναλαμπερακινὰ σδύνη τοῖς τοῖσιζοντας. Ἀκρεβῶς κείνη τῆστυγ μὴ τὸ ρολόικτυποσεδώδεκα. Ἦτο ἡ τελευταίαστυγμὴ τοῦ χρόνου πὺδ ἐφευγεν κ' αὐτὴ καὶ ἐπιπτεν ὀπίσω στὴν ἀδυσσον. Τὸ πλκικὸν ἔτος ἔσδουε κείνη τῆ στυγ μὴ ὅπως ἔσδουε τὸ κανδηλί πὺδ ἦταν στὸν Ἄγιον. Ἐσδουε τὸ παλαιὸν ἔτος γιὰ νὰ ἀνκτελῃ τὸ νέον πὺδ ζωηρό καὶ πειδὲλπιδοφόρο. Τὸ πρῶτ σηκώθηκα βγῆκα στὴν αὐλὴν νὰ πλυθῶ καὶ ἀκουσα στὸν δρόμον: «Καλημέρα, Εὐτύχιε, καλὸς καινούριος χρόνος καὶ χρόνια πολλά».

Ὁ καινούριος χρόνος εἶχε πειὰ ἐπισήμως ἀνατελεῖ. Πηγαίνο μέσα καὶ κυττάζοντας τὰ εἰκονίσματα βλέπω τὸ κανδηλί καὶ ἀναθε.

Ἡ μητέρα μου πὺδ εἶχε σηκωθῆ πολὺ πειδ πρῶτ

ἀπὸ μένα, εἶδε ἔτι τὸ κανδηλί: εἶχε σδύσει γιὰτὶ εἶχε τελειώσει τὸ λάδι, στενοχωρήθηκε γιὰτὶ τέτοια νύχτα ἔπρεπε νὰ ἀνάβῃ ὅλη τῆ νύχτα καὶ ξαναβάζοντάς του λάδι τὸ ἀναψε πάλι.

Κώστας Μαντζουράνας

Ο ΓΕΡΩ ΣΥΛΒΕΣΤΡΟΣ

ΔΙΗΓΗΜΑ

Πρὶν πενήντα χρόνια ζοῦσε σὲ μία πόλι τῆς Μικρῆς Ἀσίας κάποιος ζητιάνος πὺδ τὸν ἔλεγε Συλβέστρο. Φοροῦσε κάτι ξεσχισμένα παλιόρουχα καὶ κάτι παπούτσια πὺδ ζύγιζαν ὡς 5 ὀκάδες τὸ καθένα ἀπὸ τὰ πολλὰ καρφιά πὺδ εἶχαν ἀπὸ κάτω κ' ἀπὸ τ' ἀναρίθμητα μυαλόματα.

Ἐκεῖνος θάταν 70 χρονῶν ἀλλὰ καὶ τὰ παπούτσια του δὲν ἦσαν μικρότερα στὴν ἡλικίαν (γιὰτὶ τὰ εἶχε ἀγοράσει παλαιὰ ἀπὸ τὰ Παλαιοπωλεία). Στὰ χέσια του κρατοῦσε μιὰ χονδρὴ μαγκούρα ποῖ ἀφυλῆ ἀπὸ τὸ ἀνάστημά του, πὺδ ἀκουμποῦσε ὅταν πῆγαινε σὸ δρόμον. Τὰ παιδιὰ τὸν πειοάζαν κάποτε, ἀλλ' ἐκεῖνος δὲν ἔστενοχωρεῖτο γι' αὐτὸ. Μόλις ὁμῶς ἔκαγαν νὰ τοῦ ἐγγίσουν τὴν μαγκούρα του, τὸν ἔπιανεν τεταταῖος πυρετὸς καὶ ἀρχίζε νὰ τὰ ἀναθεματίζῃ καὶ νὰ τὰ καταράται. Ἡ καλὲς γειτόνισες ἔλεγαν ὅτι ὁ γέρω—Συλβέστρος εἶχε πολλὰ χοήματα ἐκεῖνος ὁμῶς ὅταν τὸ ἀκουε ὠρκεζότανε ὅτι ἐκτὸς ἀπὸ τὴν μαγκούρα του τίποτε ἄλλο δὲν εἶχε, καὶ πράγματι δὲν εἶχε ἄδικο.

Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἦταν μῆνας Δεκεμβρῆς, ἔκανε μεγάλην βαροχειμωνιά τὸ χιόνι ἔπεφτε ἀκατάπανστα ἐπὶ 15 ἡμέρας. Ὁ γέρω Συλβέστρος πὺδ ἀγαποῦσε πὺδ πολὺ τὰ χοήματα ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν του δὲν ἀπεφάσισε νὰ λύσῃ τὸ πονγγίτου ν' ἀγοράσῃ κάρβουνα γιὰ νὰ ζεσταθῇ καὶ προτιμοῦσε νὰ κοιμᾶται νειστικὸς καὶ χωρὶς φωτιὰ παρὰ νὰ ξεδεύσῃ μιὰ δεκάρα καὶ νὰ ἀγοράσῃ κάρβουνα. Καὶ ἔτσι ἀπὸ τὴν φυλαγογυρία του ἀρρώσθησε ἀπὸ πνευμονία.

Ὁ Γέρω Συλβέστρος ἐπὶ δύο, τρεῖς ἡμέρες δὲν βγῆκε ἔξω: Ἡ γειτόνισες ὑποψιασθηκαν καὶ πῆγαν νὰ δοῦν τι ἔπαθε. Ἄλλ' ὁ γέρω Συλβέστρος ἦταν καλὰ μανταλωμένος καὶ δὲν μποροῦσαν ν' ἀνοῖξουν τὴν πόρτα καὶ ἔκανε ἀνάγκη νὰ τὴν σπάσουν, καὶ ἀφοῦ τὴν ἔσπασαν ἀνέβηκαν καὶ βλέπουν τὸ γέρο ἀνάσθητο σὸ κρεβάτι του καὶ δίπλα του τὴν μαγκούρα. Εἰδοποίησαν τότε νὰ ἔλθῃ νὰ τὸ ἐπισκεφθῇ ὁ γιατρός καὶ αὐτὸς ἤλθε τὸν ἐξήτασε καὶ εἶπε τὰ τὸν στείλλουν σὸ νοσοκομεῖο. Ὅταν ἤλθαν οἱ νοσοκόμοι νὰ τὸν πάρουν ὁ Γέρω Συλβέστρος συνηλθε καὶ τοῖς παρεκάλεσε νὰ τοῦ δώσουν τὴν μαγκούρα του νὰ βα, στῆ ὅπως καὶ ἔγεινε. Ὅταν πῆγαν σὸ νοσοκομεῖον

παρεκάλεισε τὸν νοσοκόμο νὰ τοῦ φέρῃ τὴν μαγκούρα δίπλα στὸ κρεβάτι του ὅταν σηκώνεται καμμιά φορὰ ν' ἀκουμπᾷ σ' αὐτή.

Ὁ γιατρός ἤλθε τὴν ἐπομένη τὸν ἐξήτασε τὸν βρήκε πολὺ ἀδύνατο καὶ εἶπε στὸ νοσοκόμο νὰ τὸν μεταλάβουν διότι αὐριον ἢ τὸ πολὺ μεθαύριον θὰ ἀποθάνῃ. Πράγματι ὁ νοσοκόμος προσεκάλεσε τὸν πνευματικὸ νὰ τὸν ἐξομολογήσῃ καὶ τὸν μεταλάβῃ. Καὶ κατὰ τὴν συνήθεια αὐτὸν τὸν ρώτησε ἂν εἶχε κομμιά ἐπιθυμία, ἀλλ' ὁ γερω-Συλβέστρος τοῦ λέγει, ὅτι δὲν ἔχει καμμιά ἐπιθυμία μόνον, ὅταν πεθάνῃ νὰ μοῦ βιάλετε κοντὰ μου τὴν μαγκούρα μου».

Σὲ δύο μέρες, ὅπως εἶπε καὶ ὁ γιατρός ὁ γερω-Συλβέστρος παρέδωκε τὸ πνεῦμα. Ὅταν πῆγαν νὰ τὸν ἐνταφιάσουν ὁ παπὰς θυμήθηκε τὴν ἐπιθυμία του καὶ λέγει σὲνα νοσοκόμο: Φέρε μωρὲ τὴ μαγκούρα του νὰ του τὴ ρίξωμε μαζί του· μπορεῖ νὰ θέλῃ νὰ περάσῃ μ' αὐτὴ τὸν Ἀχέροντα ἀκουμπώντας ἐπάνω της.

Τρέχει πράγματι ὁ νοσοκόμος καὶ φέρνει τὴ μαγκούρα τοῦ Γέρω-Συλβέστρου, ἀλλὰ ἐπειδὴ, ὅπως εἶπαμε παραπάνω ἦταν μεγαλύτερη ἀπὸ κείνον δὲν χωροῦσε στὸ μνήμα, χρειάστηκε λοιπὸν γιὰ νὰ χωρέσῃ νὰ τὴν σπάσουν καὶ νὰ τὴ ρίξουν μέσα.

Ἀλλὰ τί συνέβη; Ἡ μαγκούρα τοῦ Γέρω-Συλβέστρου ἦτο γεμάτη ἀπὸ χουσὲς λίρες· καὶ μόλις τὴν ἔσπασαν ἐξύθηκαν κάτω.

Κι' ἔτσι ὁ δυστυχὴς Συλβέστρος δὲν ἐτόλμησε νὰ τις ἐγγίξῃ, ποῦ τις εἶχε μαζέψει μιὰ-μιὰ καὶ τῆς χάριξαν ὁ νεκροθάπτης μὲ τὸν παπὰ καὶ τοὺς νοσοκόμους.

Κι' ἐκφράζεται ἄλλη μιὰ φορὰ ἡ παροιμία.

Ἄλλοι σπένουν καὶ θερίζουν
κι' ἄλλοι τρών καὶ μακαρίζουν.—
Χανιά τῆ 27—3—25

Ἡλέκς Ν. Κοντόπουλος

ΠΡΑΓΜΑΤΕΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

(Συνέχεια)

Τώρα πλεῖσθ' ἔπαινε νὰ διακρίνεται καὶ τὸ μακρὸν ἀπὸ τὸ βραχύ, ἔπαινε τοῦτ' ἔστι ἡ προσωδία. Ἀπὸ δὴ κ' ἐμπρὸς ἀρχίζει νὰ παρατηρεῖται κ' ἡ ἰναθροματισμένη Ἀττικομανία καὶ δὴ στοὺς πρώτους ἐκκλησιαστικοὺς κανόνας τοὺς ἰαμβικούς, ἐξακολουθεῖ δὲ νὰ ὑφίσταται καὶ ἐπὶ Ἡρακλείου ὅποτε ὁ δικάνονος τῆς Ἁγίας Σοφίας μοῦ διαφεύγει τὸ ὄνομα—ἔγραψε τὰ κατορθώματα τοῦ Ἡρακλείου εἰς ἡρωϊκὸν ἑξάμετρον. Ἀλλὰ πῆστε μου σὰς παρακαλῶ ποιὸς τὰ διάβασε. . . Ἀλλὰ ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα ἦτο πεπρωμένη νὰ ζήσῃ καὶ ἔζησε, ἔζησε διὰ τῶν μελωδῶν τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ ἔγινε μάλιστα καὶ θαύμασμα γλῶσσας! Ἐπὶ Κομνηνῶν ἄνωγ' ἀρχισε ἡ Ἀττικομανία καὶ χάρις εἰς τὴν ἀντίδρασιν τοῦ

κόσμου ἔγιναν τὰ τραγοῦδια τοῦ Ἀκροϊτικοῦ κύκλου εἰς τὴν καθαρὰν δημοτικὴν.

Τὴν τάση αὐτὴ καὶ στὰ δύο ἔκοψε ἡ ἄλωσις τῆς Κων/πόλεως, ὅποτε τὸ ἔθνος μας καταστράφηκε γιὰ νὰ ξαναζήσῃ μετὰ 400 ἔτη καὶ νὰ ἀρχίσῃ τὴν νέαν σταδιοδρομίαν του. Μέσ' στὰ ἔτη αὐτὰ τῆς δουλείας ἂν δὲν ἔχομεν νὰ ἐπιδείξωμεν ἄλλο τι, ὅμως οἱ παλληκαριεῖς τῶν κλειψτόνμας καὶ τὰ δημοτικὰ τραγοῦδια μας εἶναι δύο φωτογῶνα ἀστεράκια, ποῦ θὰ λάμπουνε. Διδάσκουροι στὸν οὐρανόδη θόλο καὶ θὰ δείχνουνε στὰς μέλλουσας γενεὰς παραδείγματα πρὸς μίμησιν. Μόλις δὲ ἀρχίσαμε νὰ ἀναντρανίζωμε ἀπὸ τὸν πικρὸν ζυγὸ τὰφορεσμένου ἀρχιζε καὶ ἡ κομισμένη ἐπὶ 350 χρόνια Ἀττικομανία τοῦ Ρωμαϊκοῦ Μὰ ξάφνου φθάνει ὁ θεόσταλτος Βήλαρος, ποῦ τὸνομά του θὰ ἀντηχῇ οἱ τοῦ κάθε Ἑλληνα τὴν ψυχή—παρηγορητὰ ἰδέα— καὶ ἀναστηλώνει τὴν γλῶσσαν τῶν κλειψτικῶν τραγοῦδιῶν.

Πεθυμήσανε πολλοὶ νὰ ἀνατρέψουν τὴν γλῶσσαν, ποῦ εἶναι βγαλμένη ἀπὸ τὰ σωθικά μας ἀλλὰ φθάνει ὁ Σολωμὸς καὶ Βαλαωρίτης, Λασκαράτος καὶ Μαρκοράς, Κροστάλλης καὶ Βιζηνητὸς καὶ τόσοι ἄλλοι ποῦ φέρουν τὴν νιὰ χαρὰν, ποῦ ξάφνου θὰ τὴν ἀντικαταστήσουν οἱ ἥλιοι Παλαμιάς καὶ Ψυχάκης γιὰ νὰ ζήσῃ ἡ γλῶσσά μας! Καὶ θὰ ζήσῃ!

Π. ΚΟΡΝΑΡΟΣ

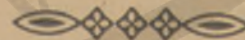

ΠΩΣ ΛΑΧΤΑΡΩ . . .

τῆς σκοτεινείας τὰ νήματα
νὰ ὑφανθοῦμε στῆς νυχτιάς τὸν ἀργαλεῖο
καὶ τὸ θεώρατο πανί, τὸ μαυρογαλανό,
νὰ στολιστεῖ μὲ κρῖνα φεγγοβόλα,
ποῦ μοιάζουνε σὰ μάτια ὄνειροπόλα

Καὶ μεῖς δυὸ δέντρα στοιχειωμέν' ἀπόμερα
σὲ μιὰ γωνιά τοῦ κήπου, σιωπηλά,
τὰ πυκνοφύλλωτα νὰ σμίγωμε κλαριά
καὶ τὰ ροδάνθια—ποῦ βουβὰ λιγοθυμοῦνε
ὄντας τὸ θάνατο τῆς ἡδονῆς ζητοῦνε.

ΤΕΥΚΡΟΣ ΛΑΘΙΑΣ

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Εἰδοποιοῦνται οἱ κ. κ. συνδρομηταὶ τοῦ Περιοδικοῦ ὅτι ὅσοι ἐπιθυμοῦν νὰ λογίζονται συνδρομηταὶ ὀλοκλήρου τοῦ ἔτους θὰ στέλλουν 25 δρ. ὅσοι δὲ μένουν τῆς Βασ. Περιοδου θὰ στέλλουν 18 δρ.

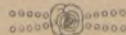
(Ἐκ τῆς Διαχειρίσεως)

“ ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ ”, ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΟΥ ΚΡΗΤΙΚΟΥ ΦΙΛ. ΣΥΛΛΟΓΟΥ

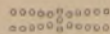
Επιστολαί, βιβλία, βιβλ. κλπ. στον εισηγητήν.
Συνδρομαί στον Διαχειριστήν.

ΧΩΡΙΣΜΟΣ

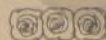
— Τόσον καιρό βαδίζαμε κι' οι δύο μας *στη ζωή * γώ γερασμένος, πλατάνος και σύ μικρό πλατάνι * πού τώρα ανακλαδεύεται και φουντωμένο φθάνει * σ'της νεότητος την άνειπωτη γλυκιά μυροπνοή, * και θάρθη ο ξεχωριστής να κόψη με πλατάνι * γιατι για μένα τής χαράς περάσαν οι καιροί * και το κορμί μου ο γέροντας χρόνος έχει μαράνει * κι' έχει χτυπήσει αλύπητα με τ' άλλο σφυρί. * Αν έρθη εκείνος πού βαστή ακούραστο πελέκι * και κόψη με τον γέροντα και φύγω απ' τή ζωή * ως λέση τότε άπάνω του γωργό τ' άστροπελέκι * να μήν αφήση άταίριαστη του δάσους τή θορή.

— Αυτούμαι, γέρο πλατάνε, μα ή μοίρα μας αυτή, * όπως μας φέρνει *στη ζωή μέσ* σε δροσιές και χάρια * και τώρα *στα γεράματα δε θα ν' αφήση άδεια * τη θέσι αυτή πού ή ρίζα του, ακόμη έδω κρατεί. * Κι' ή μοίρα ξεχωρίστρα στρίγγλα μαύρη * με τη σειρά του τον καθένα θαύρη.

Κι' οι πλάνανοι σιγολαλούν και λέγε * τό ύστερό τό μοιρολόγι λές και κλαίνε : * — Άλλοίμον' όποια ξεχωρίστρα μοίρα μαύρη * πρῶτ' από μᾶς ή στρίγγλα θαύρη. * Αθήναι 8 Φεβρουαρίου 1925.
ΚΑΚΙΣ ΤΟΜΑΔΑΚΗΣ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Κον Κ. Καλεμικίων Διευθυντήν *Εμπορικῆς Σχολῆς ένταύθα. Για τὰ καλά Σας λόγια και τὰς θερμάς εύχάς Σας εύχαριστούμεν.

Κον Α. Βουρδουμπάκην Γυμνασιάρχην Β' Γυμνασίου *Ηράκλειου. Για τὰς έγνεργίας Σας πολλά πολλά εύχαριστώ. Φύλλα εστάλλθησαν κ. Γ. Παπα νικολάου.

Κον Πρεβελάκην Γυμνασιάρχην Γυμνάσιου Ρεθύμνου. Συνδρομή σας έλάθη εύχαριστούμεν. Και για τὰ καλά σας λόγια για μᾶς εύχαριστούμεν.

Κον Ν. Λιοναράκην Καθηγητήν ένταύθα. Για τὰ συμβουλευτικά Σας λόγια εύχαριστούμεν. Κι' ήμεις εἴμεθα σύμφωνα στήν καταπολέμησιν τῶν ἐπιδημιῶν. * Η πρόταξις Σας θα δέξηται.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ν. Σιφάκι. «Τό γέλοιο τοῦ μικροῦ» ἐκδόσις Γραμματέων 1924.

Με τὴν πλέον καλὴν διαθέσιν ἐδημάδαμεν τὸ βιβλίον τοῦ κ. Σιφάκι ἔχοντες ἐπ' ὄψιν μας, ὅτι θὰ εἶναι κατὰ τὸ ἔξαιρετικὸν ἕνα κοινωνιολογικὸν μεθυσώρημα ἀπὸ ἕνα τόσον νέον συγγραφέα. Ὁ κ. Σιφάκις ὅστις πρὶν νὰ ἐκδόσθῃ βιβλίον με σοβαρὰς ἀξιώσεις ἔπρεπε νὰ μάθῃ καὶ τὴν στοιχειώδη δύντα ξι , καὶ τὴν στείλαν νὰ τηρή, καὶ νὰ χαλιναγωγῇ τὴν φαντασίαν του. Δὲν πρέπει κανεὶς νὰ τρατολογῇ καὶ εἰς τὰς ἀφυσικότητας αὐτὰς νὰ στυρίξῃ τὰς ἐπιθέσεις του κατὰ τῆς κοινωνίας. Τὴν ὑπόθεσιν τοῦ ὅλου ἔργου μᾶς θυνοῖξίει καλὰ ὁ κ. Ἀπτε ριάδης *ὅτὸ κριτικὸν σημειωμά του, τὸ ὅποιον προηγεῖται τοῦ βιβλίου. *Ἐάν ἡ ὑπόθεσις ἐπλανατο ἄλλως καὶ ἐάν ἔξευρισκόντο τὰ πραγματικὰ αἷτια τῆς διστυχίας καὶ ἐδεικνύετο ἡ πραγματικὴ τῆς πολιτείας ἀτοργία, τὸ πρῶγμα θὰ εἴχευ ἄλλως. Ἀλλ' ὁ κ. Σ. κατηγορεῖ καὶ πολλὴν συγκεκριμένως τὴν πολιτείαν ἀδίκως ἐντελῶς. *Ἦτοι λέγει ὅτι χιλιάδες πολιτῶν ἐδέρνοντο εἰς τὰς φυλακάς καὶ κατεδικάζοντο εἰς θάνατον, διὰ τὴν τελευταίαν ἐποχὴν. Αὐτὸ εἶναι τρατοῦρηγμα. Διότι καὶ τὰ μικρὰ ἐνθυμοῦνται ὅτι δὲν ἐθανατώθησαν πρὸ βετίας χιλιάδες ἀθῶων. *Ἐτος καὶ με μὴ ὀπαθιὰ κόπτεται ἡ κεφαλὴ ἐνὸς ἀνθρώπου, ἀφυσικὰ χάνεται μὴ περιουσία καὶ ἐν γένει ἡ κοινωνία παρουσιάζεται ἄλλοια ἀπ' ὅτι εἶναι. Ἀλλ' αὐτὸ υποροῦθε νὰ τὸ κάμη κανεὶς μόνον ὅταν παρουσιάζῃ τὴν πολιτείαν ὅπως ἔπρεπε νὰ ἴτο.

Αὐτὰ διὰ τὸ ἀφυσικὸν καὶ ψευδὲς τῆς ὑποθέσεως καὶ τῆς ἐξελιξίως τῆς. *Υἱότερα ὅλοι οἱ διλλογισμοὶ του εἶναι λάθη. — Ὅσον ἀφορᾷ τὸ γλωσσικόν, ἐκεῖ ὁ κ. Σ. εἶναι ἀκατανόητος. Μία γλωσσικὴ ἀνισορροπία ἐπικρατεῖ ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους τοῦ βιβλίου. Ἀλλοῦ παρουσιάζεται μαλιαρός καὶ ἀλλοῦ καθαρευουσιάνος [καὶ ποιεθὲν] δὲν γράφει τὴν λαλουμένην, ὅπως λέγει.

*Ἐξ ἄλλου τὸ ἔργον δὲν ἔχει ἐδωτερικῶν δυναμιῶν ποὶ νὰ τὸ δυσκρατῇ.

*Ὅλα αὐτὰ καὶ ἄλλα ἀκόμη τὸ κάνουν δυσανάγνωστον.

*Ὁ κ. Σ. ἔπρεπε νὰ ξεύρη ὅτι δὲν εἴθαθε τὸν V. Hugo, ὅπως λέγει, καὶ ὅτι αἱ παράτολμοι μιμήσεις, ὅταν μάλιστα εἶναι ἀτεχνοί, κάνουν ἕνα συγγραφέα με τόσας ἐλλείψεις γελοῖον.

*Ἐλπίζομεν ὅτι τὸ μέλλον θὰ διορθώσῃ τὸ συγγραφέα.

Χανιά Ἀπρίλις

Κ. ΤΩΜ.

